

DE VERZAMELING OP HET KASTEEL SYPESTEYN TE NIEUW-LOOSDRECHT,

□ □ DOOR MR. M. J. SCHRETLEN □ □

II (*Slot*).

Het was niet mogelijk bij ons eerste artikel *) alle daarin besproken schilderijen en kunstvoorwerpen af te beelden. Ter wille van hun schoonheid en belang willen wij daarom niet verzuimen eenige der fraaiste hier alsnog te reproduceeren. Afb. I vertoont het vermelde portret van Catharina van der Woert, echtgenoot van Johan van Nijenrode, dat geschilderd is door Paulus Moreelse. Het is een voortreffelijk staal van degelijke, ernstige en sobere Hollandsche portretkunst uit die dagen en men ziet, dat de wel eens wat uiterlijke Moreelse toch ook in staat was zijne modellen psychologisch goed te treffen. Oprechte eenvoud en bescheidenheid, misschien de typeerendste eigenschappen der Hollandsche huisvrouw in de 17e eeuw, liggen sterk in het portret der oude dame uitgedrukt. Tegelijkertijd bespeurt men in hare gelaatstrekken, dat zij rust en evenwicht, de zegeningen van den hooger leeftijd, gevonden heeft, maar tevens dat het leed des menschelijken levens haar niet bespaard is gebleven.

In de groote benedenzaal van het kasteel wordt deze levensgroote beeltenis geflankeerd door die van haren echtgenoot en van hare dochter, beide eveneens van de hand van Moreelse. Vooral dat van deze laatste, die een jeugdige vrouw in pronkerige, overdadig rijke kleederdracht en met parelen behangen vertoont (Afb. II), contrasteert sterk en doet opgedirkt naast het ingetogen portret der moeder. Men ziet den bezadigden ouderdom en de pronkzuchtige jeugd. In deze fraaie schildering intusschen treft bijzonder de sublieme stofuitdrukking, waarin de Hollandsche kunstenaars zoo gaarne hun meesterschap toonden. De kostbare kanten kragen, die de jonge dame zoo overvloedig draagt, zijn met liefde tot in alle finesses gedetailleerd, de parelen glanzen in stille, geheimzinnige pracht. Een ietwat ontevreden expressie op het gelaat geeft een levendigen, sterk individueelen trek aan deze beeltenis.

Afb. III vertoont het portret van Johanna van Nijenrode, geschilderd ongeveer in 1580 door een meester uit de onmiddellijke omgeving van Anton Mor. Het heeft uitstekende kwaliteiten en het boeit den toeschouwer vooral om den even schuwen blik in de warme, donkere oogen. De schildering is zeer week en de sterke schaduwpartijen hebben een fluweelige

*) Dec.-aflevering 1926.